

דף ו.

עין משפט א.

ח"מ סימן רצה פעיף ב

ב. ג. כל שומר שנשבע שבועת השומרים כולל בשבועתו ג' דברים^א, א. ששמר כדרך השומרים, ב. שאירע לו כו"כ, ג. שאינה ברשותו ושלא שלח בו יד לפני שאירע לו המאורע הפוטר אותו. ואם רצה לשלם נשבע רק שאינה ברשותו וכולל בשבועתו שכו"כ היה שוה.

הגה: שילם^ב ולא רצה לישבע ואח"כ הוכר הגנב קנה השומר כל שבח דאתי מעלמא^ע אבל לא השבח מגופה^פ.

עין משפט ב.

ח"מ סימן צב פעיף ג

עיין לעיל דף ה: עין משפט ד

עין משפט ג.ד.

ח"מ סימן קלח פעיף ה

ה. באו שניהם אדוקים בטלית^ז ואמרו להם בי"ד צאו וחלקו את דמיה, ויצאו וחזרו והרי היא תחת יד אחד מהם וטוען שכנגדו הודה לו ונסתלק ממנה, והשני טוען השכרתיה לו או נתגבר עלי וחטפה ממני,

ג. רמב"ם פ"ו משאלה הלכה א', ממימרא דרב ששת בב"מ ו' ע"א.

ס. דוקא שילם מרצונו ולא ע"פ מה שהכריחו הדיין ע"פ דין, וה"ה אמר הריני משלם דינו כשילם לענין זה. כ"כ בסמ"ע ס"ק ו', והש"ך בס"ק ג'-ו' כתב דוקא בשילם קנה שבח דמימלא ע"ש.

ע. כגון תשלומי כפל או נתייקרה. ש"ך ס"ק ח'.

פ. היינו גיזות וולדות, ואפי' שבח שבא אחר הגניבה לפני ששילם לא קנה, כיון שזה מגופה. ש"ך ס"ק ט'.

צ. ברייתא במציעא ו' ע"א וכאוקימתא קמייתא.

המוציא מחבירו עליו הראיה ^ק וכלי ראיה ישבע היסת ^ר המחזיק שהיא שלו ויפטר.

הגה: וי"א ^ש דאם הודה שחטפה ממנו יחלוקו, וע"כ אם טוען השני שכרתיה לו בפני פלוני ופלוני והלכו למדינת הים נאמן במיגו שהיה טוען חטפה ממני, וכך נראה עיקר.

עין משפט ה. חו"מ סימן קלח סעיף ה

ה. היה אחד אוחד כולה והשני מתאבק עמו ונתלה בה, הרי זה בחזקת האוחז את כולה ^ת.

עין משפט ו. חו"מ סימן קלח סעיף ו

ו. באו שנים אדוקים לפנינו ^א בטלית או בחפץ, ושמטה אחד מיד חבירו בפנינו ושתק השני אע"פ שחזר וצווח ^ב אין מוציאין אותה מיד המחזיק בה, כיון ששתק מתחילה הרי הוא כמודה לו.

^ק. ואפי' הם דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר. כ"כ בביאורים ס"ק י'. אבל אם טוען השכיר לו בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים אם זה דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר נאמן.

ובמקום שאינו נאמן אפי' חזר ותקפה ממנו לא מהני. ש"ך ס"ק י"א. ומה שאינו נאמן לטוען השכיר לו גם בדברים שעשויים להשכיר ולהשאיל משום דאמרינן ליה עד עכשיו חשדת אותו בגולן והיה לך א"כ להשמר ממנו ולהשכירו רק בעדים. אבל הי"א שהביא הרמ"א חולק על סברא זו.

ר. כ"כ בש"ך בס"ק י"ב.

ש. הרא"ש פ"א סי' י"א. אבל כשאינו אומר השכרתי בפני עדים לא מהני מכח מיגו דתקפה ממני, די"ל שזה מיגו במקום חזקה או במקום עדים. באר הגולה. ובסמ"ע ס"ק י"ז.

ת. רמב"ם פ"ט מטוען הלכה י"א וברייתא וכאוקימתא בתרא בגמ' ב"מ דף ו' ע"א.

א. שם ברמב"ם בפ"ט הלכה י"ב ממציעא ו' ע"א בעי ר' זירא ולא איפשטא הבעיא, ולכן פסק הרמב"ם שאין מוציאין אותה מידו כיון שהדבר בספק, ועוד שהרמב"ם פסק כדרכו כאם תמצי לומר בגמ'.

ובפנינו, היינו בפני בי"ד אבל בפני עדים ה"ז במחלוקת הפוסקים, והש"ך בס"ק ו' כתב דהעיקר נראה שבפני עדים כבפני בי"ד.

ב. ואם לא צווח כלל גם אח"כ, גם אם תקף אותו אח"כ והוציא ממנו מוציאין מידו, כיון ששתק מתחילה ועד סוף הודה לו, אבל בצווח הגם שאין מוציאין מיד המוחזק בה, מ"מ אם חזר ותקפו אחרי שצווח חוזר הדין של יחלוקו כבתחילה, ובזה מדבר בסעיף ז'. ש"ך ס"ק ז'.

הגה: וי"א שאפי' יביא עדים ג' אח"כ שהוא שלו לא מהני דהודאת בעל דין כמאה עדים.

עין משפט ז. יו"ד סימן רנח פעיף יג.

יג. טו. האומר חפץ פלוני אני אתן לצדקה בכך וכך, והוא שוה יותר אינו יכול לחזור בו ד'.

הגה: שכל אמירה שיש בה ריוח לצדקה ה', אמרינן בה אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט.

יג. טז. אם החפץ לא היה שוה כ"כ באותה שעה ואח"כ התייקר יכול לחזור בו ו' כיון שלא משך ולא נתן הכסף.

הגה: חשב בלבו ליתן איזה דבר לצדקה חייב לקיים מחשבתו ז', וא"צ אמירה אלא דבאמר היו כופין לקיים דבריו.

וי"א דאם לא הוציא בפיו אינו כלום והעיקר כסברא הראשונה. ועיין בחו"מ בסי' רי"ב.

עין משפט ז. יו"ד סימן רנח פעיף ז.

ז. אין אדם מקדיש דבר שאינו ברשותו ח', לכן אם היה לו פקדון ביד אחר וכפר בו זה שהוא אצלו, אין הבעלים יכולים להקדישו.

ג. הב"ח חולק על הרמ"א דלא אמר הרא"ש שלא מהני עדים אלא בשתק מתחילה ועד סוף אבל לא בצווח אח"כ, וכן הסכים איתו הט"ז והביאורים רק שחילק דאם שתק בפני עדים יכול לטעון טעיתי אבל בשתק לפני ביד גם טעיתי בהודאתי ובשתיקתי אינו מועיל. נתיבות ס"ק י"ג בחידושים.

ד. הגהות אשרי בפ"ה דב"ב.

ה. ר"ן בפ"ק דקידושין. ועיין בגאון באות ל"ג.

ו. דכיון שאין הדבר חל בשעתו הואיל וליכא רווחא להקדש, א"א שיחול לאחר זמן. ש"ך ס"ק כ"ו.

ז. כמ"ש בפ"ג דשבועות דף כ"ו ע"ב, ובקידושין כ"ט ע"א משכו במאתים וכו'.

ח. רמב"ם בפ"ו מערכין מב"מ ו' ע"ב.

אבל אם לא כפר ט בן, הרי הוא ברשות בעליו בכל מקום שהוא.
 בד"א במטלטלין, אבל בקרקע שגזלה אחד וכפר בה, אם יכול להוציאה
 בדיונים הרי יכול להקדישה, אע"פ שעדיין לא הוציאה שהקרקע ברשות
 בעליה היא.

ג. ח. הגוזל את חבירו ולא נתיאשו הבעלים י שניהם אינם יכולים
 להקדיש, זה לפי שאינה שלו וזה לפי שאינה ברשותו, וכן כל כיוצא
 בזה.

הגה: אם יש לו משכון ביד חבירו, השיעור שיש לו בזה כנגד הלואתו אינו
 יכול להקדישו כ, אבל היותר מכדי הלואתו יכול להקדישו. וי"א דאפי'
 המותר משיעור ההלואה אינו יכול להקדישו.

הגה: המקדיש שטר חוב צריך כתיבה ומסירה ל כמו בהדיוט.

דף ו:

עין משפט א. יו"ד סימן שעה סעיף יג.כ.כה

טז. מי שפדה בנו בתוך ל' יום, אם אמר לו "מעכשיו" אין בנו פדוי מ,
 אבל אם אמר לו לאחר ל' יום יהיה פדוי הרי זה בנו פדוי אע"פ
 שאין המעות קיימים לאחר ל'.

- ט. ודוקא בפקדון שכל היכא דאיתיה ברשות בעליו הוא, אבל מלוה אפי' לא כפר בו כיון
 שלהוצאה ניתנה הו"ל כאינו ברשותו. ש"ך ס"ק י"ב.
 י. מימרא דר"י שם בב"מ.
 כ. בש"ך ס"ק י"ג ציין לעיין בסי' רכ"א בסוף סעיף קטן מ"ד.
 ל. כמו שנתבאר בחו"מ סי' ס"ו. והמקדיש שטר חוב וחזר ומחלו מחול כמו במוכר שטר
 חוב להדיוט שם בשו"ע סעיף כ"ג. ש"ך ס"ק י"ד.
 מ. אפי' המעות עדיין בעין כיון שנפדה בתוך ל' יום שעדיין לאו בר חיובא, ש"ך ס"ק
 י"ח, מרש"י וא"כ מה שנתן לו מתנה בעלמא היא.
 נ. כתב הט"ז בס"ק י"ד דאין להקשות מדוע בסעיף י"א אם חל יום ל"א להיות בשבת,
 אין פודין אותו בשבת ומדוע לא יתן לו המעות ביום ששי ויאמר לו שיהיה פדוי בהם
 לאחר ל' יום, ותירץ בת"ה דא"א לעשות אז סעודה וברכת הפדיון, ומהרש"ל כתב דבאמת
 יעשה כן ביום ששי, אבל העולם נהגו כת"ה.

הגה: וי"א דאם אין המעות קיימים ^ב או שהחזירן לאב תוך ל', אפי' בדיעבד אין בנו פדוי, וטוב להחמיר ולחזור ולפדותו ^ע.

יג. מי שהוא ספק אם הוא חייב בפדיון, פטור. שהמוציא מחבירו עליו הראיה.

כו. שפחה שנשתחררה וכותית שנתגיירה כשהן מעוברות וילדו אח"כ אע"פ שהורתו שלא בקדושה הואיל ונולד בקדושה חייב בפדיון ^פ, שנאמר "פטר רחם בישראל" והרי כאן פטר רחם בישראל. אבל אם אין ידוע מתי נולד אם קודם שנתגיירה או אח"כ פטור ^צ, דהמוציא מחבירו עליו הראיה.

כה. לב. אשתו ילדה זכר ונקבה ואין ידוע איזה מהם פטר רחם, אין כאן לכהן כלום ^ק.

ילדה שני זכרים אע"פ שאין ידוע איזה מהם הבכור נותן ה' סלעים לכהן ^ר, ואם מת אחד מהם בתוך ל' יום פטור דשמא הבכור מת.

עין משפט ב. יו"ד סימן שכא פנייה י.ג.יד.טו.טז.

יג. ישראל שיש לו ספק פטר חמור יפריש עליו טלה להפקיע איסורו, ומעכב הטלה אצלו ^ש.

הגה: לא רצה לפדותו ולא לתת אותו לכהן, מכהו בקופיץ בעורפו עד שימות

ס. ולא דומה לקידושין בריש סי' מ' באהע"ז דמקודשת אפי' נתאכלו המעות ששם בידו לקדשה מעכשיו, אבל כאן אין בידו לפדותו מעכשיו, מגמ' בכורות מ"ט ע"א, ועיין בש"ך בס"ק י"ט ובמש"כ.

ע. בלא ברכה, ט"ז ס"ק ט"ו דספק ברכות להקל. אם פדה ביום ה' בסתם ולא אמר לו מעכשיו ולא לאחר ל' יום, פסק הרש"ל דאם המעות עדיין בעין ביד הכהן הוא פדוי, ומדברי מהרא"י אף בסתם הוי כאומר לאחר ל' ובנו פדוי, וגם הש"ך השיג על המהרש"ל.

פ. ממשנה שם מ"ו ע"א.

צ. מימרא וברייתא בחולין קל"ד ע"א וע"ב.

ק. ממשנה בכורות דף מ"ח ע"ב דהמע"ה.

ר. שהרי ממ"נ אחד מהם בכור.

ש. דהמוציא מחבירו עליו הראיה.

ויקברנו.

יג. טז. חמורה שלא ביכרה וילדה שני זכרים ואינו יודע מי הפטר רחם נותן טלה אחד לכהן^ה, ילדה זכר ונקבה הרי זה ספק ומפריש טלה אחד כדי להפקיע הקדושה שמא זכר נולד ראשון והטלה נשאר לבעלים שהמוציא מחבירו עליו הראיה.

יד. יז. שתי חמורות שלא ביכרו וילדו שני זכרים נותן שני טלאים לכהן, זכר ונקבה נותן הזכר לכהן, ילדו שני זכרים ונקבה, זכר אחד לכהן, ועל השני מפריש טלה ומעכבו לעצמו, אבל ילדו שני זכרים ושתי נקבות או שתי נקבות וזכר אחד אין להן כלום.

הגה: וי"א דצריך להפריש^א והם לעצמו.

טו. יח. אחת בכרה ואחת לא בכרה וילדו שני זכרים, נותן טלה אחד לכהן, ואם ילדו זכר ונקבה מפריש טלה ומעכבו לעצמו.

טז. יט. הלוקח חמורה מעכו"ם ואינו יודע אם בכרה, וילדה זכר פודה אותו בשה והוא לבעלים משום שהוא ספק.

עין משפט ג.ד. יו"ד סימן שטו סעיף א

א. ספק בכור אין הבעלים צריכים ליתנו לכהן^ב אלא ישהנו עד שיפול בו מום ויאכלנו, ואסור בגיזה ועבודה^ג.

ואם תקף אותו הכהן ממנו אין מוציאין^ד אותו מידו.

ה. כיון שאחד מהם ודאי פטר חמור, ומ"מ שניהם אסורים בגיזה ועבודה ובהנאה עד שיפדה. ש"ך ס"ק י'.

א. להפקיע איסורם, ע"כ בב' זכרים וב' נקבות מפריש ב' טלאים והם לעצמו, ובזכר וב' נקבות מפריש טלה אחד והוא לעצמו. ש"ך.

ב. ממשנה בכורות דף י"ז ע"ב.

ג. מבריייתא ב"מ דף ו' ע"ב.

ד. רמב"ם בפ"ה מבכורות ממימרא דרב המנונא בב"מ ו' ע"ב, אע"ג דדחי לה שם בגמ' סבר הרמב"ם דהיא דחיה בעלמא היא ולא קיי"ל כוותיה, דאחרי שהכהן תפסו הפך הישראל למוציא מחבירו ועליו הראיה.

הגה: וי"א דמוציאין אותו מידו^ה, וכן הלכתא. ואפי' אם נתן אותו הישראל לכהן בטעות שהיה סבור שצריך לתת אותו לכהן, ואח"כ נודע לו שאינו צריך, הכהן צריך להחזיר לו.

ה. דעת הרא"ש, ועיין בגאון במה שהאריך מאוד במחלוקתם, וסיים שנראה כדעת הרמב"ם עיקר.

וטעמו של הרא"ש דמוציאין מידו כיון שעכ"פ חזקה דטובת הנאה ליתנו הישראל למי שירצה הרי זה בחזקתו, והכהן לעולם הוא נקרא המוציא מיד הישראל, וע"כ מוציאין מידו. ש"ך בס"ק ג'.

והט"ז בס"ק א' כתב הטעם הואיל ומתחילה לא בא ליד הכהן בהיתר והוא עצמו היה לו ספק בשעת תפיסה ע"כ מוציאין מידו, לדעת הרא"ש.